ACORD DINTRE
REPUBLICA MOLDOVA
ŞI
REPUBLICA ITALIANĂ
ÎN DOMENIUL SECURITĂŢII SOCIALE

Preambul

Republica Moldova şi Republica Italiană, denumite în continuare "Părţi",
Având în vedere Acordul dintre Republica Moldova şi Republica Italiană în domeniul securităţii sociale, încheiat la Roma la 18 iunie 2021,
Dorind de comun acord de a îmbunătăţi relaţiile dintre cele două state în domeniul securităţii sociale,
au convenit după cum urmează:

TITLUL I
Dispoziţii generale
Articolul 1
Definiţii

(1) În scopul aplicării prezentului Acord:
(a) termenul "Moldova" desemnează Republica Moldova; termenul "Italia" desemnează Republica Italiană;
(b) termenul "legislaţie" înseamnă legislaţia actuală sau viitoare în vigoare ale fiecărei Părţi, care reglementează sistemele de securitate socială menţionate la Articolul 2 din prezentul Acord;
c) termenul "autoritate competentă" desemnează, în cazul Moldovei, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale al Republicii Moldova şi, în cazul Italiei, Ministerul Muncii şi Politicilor Sociale;
(d) termenul "instituţie competentă" indică fie Instituţia la care persoana în cauză este asigurată în momentul cererii de prestaţii, fie Instituţia de la care aceasta are sau ar avea dreptul la prestaţii dacă ea sau membrii familiei sale ar locui pe teritoriul Părţii în care se află această instituţie şi desemnează:
i. pentru Republica Moldova:
Casa Naţională de Asigurări Sociale (CNAS), responsabilă de acordarea dreptului la prestaţii şi de administrarea plăţilor;
Consiliul Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi a Capacităţii de Muncă (CNDDCM), responsabil pentru determinarea dizabilităţii şi a capacităţii de muncă;
ii. pentru Republica Italiană:
Institutul Naţional de Securitate Socială (INPS);
Institutul Naţional pentru Accidente de Muncă şi Boli Profesionale (INAIL).

(e) termenul "organism de legătură" desemnează instituțiile care vor fi împuternicite de autoritățile competente pentru a comunica direct între ele și cu instituțiile competente ale celor două Părți în scopul acordării prestațiilor prevăzute în prezentul Acord;
(f) termenul "lucrători" înseamnă persoanele angajate în muncă care sunt asigurate sau eligibile pentru prestații în temeiul legislațiilor menționate la Articolul 2 din prezentul Acord;
(g) termenul "membri de familie" înseamnă persoanele care sunt definite sau recunoscute ca atare de legislația aplicabilă;
(h) termenul "urmași" înseamnă persoanele care sunt definite sau recunoscute ca atare de legislația aplicabilă;
(i) termenul "ședere" înseamnă o ședere de scurtă durată;
(l) termenul "reședință" înseamnă domiciliu obișnuit;
(m) termenul "perioade de asigurare" înseamnă perioadele de contribuție și/sau de activitate de muncă definite sau luate în considerare ca perioade de asigurare în conformitate cu legislația aplicabilă;
(n) termenul "perioade echivalente" înseamnă perioadele asimilate perioadelor de asigurare de către legislația aplicabilă;
(o) termenul "prestații" înseamnă prestațiile în numerar prevăzute de legislația fiecărei Părți.

(2) Orice altă expresie sau termen utilizat în prezentul Acord are sensul care îi este atribuit de legislația aplicabilă a fiecărei Părți.

Articolul 2
Domeniul material de aplicare

(1) Prezentul Acord se aplică:
a. pentru Republica Moldova, următoarelor prestații de securitate socială:
(i) pensie pentru limită de vârstă;
(ii) pensie de dizabilitate cauzată de o boală obișnuită;
(iii) pensie și indemnizații de dizabilitate cauzate de un accident de muncă sau de o boală profesională;
(iv) pensie de urmaș;
b. pentru Republica Italiană:
(i) prestațiile de invaliditate, limită de vârstă și de urmaș prevăzute de asigurarea generală obligatorie, de regimurile speciale ale lucrătorilor independenți, de gestionarea separată, de regimurile exclusive și de substitutive ale regimurilor generale de asigurări generale obligatorii, instituite pentru anumite categorii de lucrători și gestionate de Institutul Național de Securitate Socială (INPS);
(ii) veniturile și alte prestații în numerar pentru accidente de muncă sau boli profesionale și administrate de Institutul Național pentru Accidente de Muncă și Boli Profesionale (INAIL).

(2) Prezentul Acord se aplică, de asemenea, prestațiilor de securitate socială care înlocuiesc sau completează prestațiile prevăzute la alineatul (1).

(3) Prezentul Acord nu se aplică:
(a. pentru Republica Italiană: la alocația socială și la alte prestații necontributive și mixte acordate în totalitate sau parțial din taxe generale, precum și în cazul majorării pensiei minime și prestațiilor pentru care legislația italiană prevede condiția reședinței pe teritoriul Italiei;
(b. pentru Republica Moldova: pensii speciale, pensii anticipate pentru carieră lungă și alocații sociale.

(4) Prezentul Acord este pus în aplicare în conformitate cu dreptul internațional aplicabil și, în ceea ce privește partea italiană, cu obligațiile care decurg din calitatea sa de membru al Uniunii Europene.

Articolul 3
Domeniul personal de aplicare

(1) Prezentul Acord se aplică persoanelor care fac sau au făcut obiectul legislației uneia sau ambelor părți și membrilor familiilor și urmașilor acestora.

(2) Prezentul Acord se aplică, de asemenea, refugiaților, în sensul Convenției privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, și al Protocolului la aceasta, încheiat la New York la 31 ianuarie 1967, și apatrizilor, în sensul Convenției privind statutul apatrizilor, încheiată la New York la 28 septembrie 1954, care au reședința pe teritoriul unei părți, care sunt sau au fost supuși legislației uneia sau ambelor părți, precum și membrilor familiilor și urmașilor acestora.

Articolul 4
Egalitate de tratament

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul Acord, persoanele cărora li se aplică prezentul Acord beneficiază de aceleași prestații și sunt supuse acelorași obligații în temeiul legislației fiecărei Părți la aceleași condiții ale cetățenilor Părții respective.

Articolul 5
Exportul prestațiilor

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul Acord, legislația națională a unei Părți care restricționează plata prestațiilor numai pentru că un beneficiar sau un membru al familiei sau un urmașul acestuia își are reședința sau se află pe teritoriul celeilalte Părți, nu se aplică persoanelor menționate în domeniul de aplicare personal al prezentului Acord care își au reședința sau domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți.

TITLUL II
Dispoziții privind legislația aplicabilă

Articolul 6
Dispoziții generale

Cu excepția cazului în care se prevede altfel la Articolele 7 și 8 din prezentul Acord, lucrătorii cărora li se aplică dispozițiile prezentului Acord sunt supuși legislației Părții pe teritoriul căreia sunt angajați.

Articolul 7
Dispoziții speciale

(1) Dispozițiile prevăzute la Articolul 6 din prezentul Acord admit următoarele excepții:
a. Un lucrător angajat de o întreprindere stabilită pe teritoriul uneia dintre Părți, care a fost trimis pe teritoriul celeilalte Părți, rămâne supus legislației primei Părți, cu condiția că angajarea sa în cealaltă Parte să nu depășească o perioadă de douăzeci și patru (24) de luni, cu excepția cazului în care este prelungită pentru încă douăzeci și patru (24) de luni;
b. O persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate independentă pe teritoriul uneia dintre Părți și care se deplasează pentru a exercita o această activitate pe teritoriul celeilalte Părți pentru o perioadă limitată de timp, continuă să fie asigurată în temeiul legislației primei Părți, cu condiția că șederea sa pe teritoriul celeilalte Părți să nu depășească o perioadă de douăzeci și patru (24) de luni, cu excepția cazului în care este prelungită cu încă douăzeci și patru (24) de luni;
c. Personalul călător al întreprinderilor de transport aerian, rutier sau feroviar rămâne supus exclusiv legislației Părții pe teritoriul căreia întreprinderea își are sediul;
d. Membrii echipajului unei nave care arborează pavilionul uneia dintre Părți sunt supuși legislației statului al cărui steag îl arborează. Lucrătorii angajați în scopul încărcării și descărcării navei, reparării sau supravegherii acesteia, în timp ce aceasta se află într-un port al celeilalte Părți, sunt supuși legislației Părții căreia îi aparține portul;
e. Membrii misiunilor diplomatice și consulare, precum și personalul administrativ și tehnic care face parte din personalul reprezentanțelor diplomatice și al oficiilor consulare, care, în cursul exercitării funcțiilor lor, sunt detașați pe teritoriul celeilalte Părți, rămân supuși legislației Părții căreia aparține administrația care îi angajează;
f. Angajații unei administrații publice și persoanele asimilate unei Părți care, în exercitarea funcțiilor lor, sunt trimiși pe teritoriul celeilalte Părți, rămân supuși legislației Părții căreia îi aparține administrația care îi angajează.

(2) Autoritățile Competente ale celor două State Contractante pot, de comun acord, să prevadă derogări de la dispozițiile prezentului Articol și ale Articolului 6 de mai sus pentru tratarea unor cazuri particulare pentru anumiți lucrători sau anumite categorii de lucrători.

Articolul 8
Dispoziții speciale pentru personalul, altul decât personalul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare

Personalul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare, altul decât cel menționate la Articolul 7 litera (f) din prezentul Acord, precum și personalul casnic din serviciul privat al misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare, sau alți membri ai acestor misiuni diplomatice și oficii consulare, își pot exercita opțiunea de a aplica legislația statului de trimitere în conformitate cu dispozițiile Aranjamentului Administrativ menționat la Articolul 15 din prezentul Acord, cu condiția să fie resortisanți ai Statului respectiv.

Articolul 9
Totalizare

În scopul dobândirii, menținerii sau recuperării de către lucrătorul în cauză a dreptului la prestațiile în numerar prevăzute în prezentul Acord, perioadele de asigurare sau perioadele echivalente realizate în temeiul legislației unei Părți se cumulează, dacă este necesar, cu perioadele de asigurare sau perioadele echivalente realizate în temeiul legislației celeilalte Părți, cu condiția ca acestea să nu se suprapună.

TITLUL III
Dispoziții speciale

Articolul 10
Pensii acordate în temeiul legislației unei Părți pe bază autonomă

În cazul în care un lucrător îndeplinește condițiile prevăzute de legislația unei Părți pentru dobândirea dreptului la prestații, fără a trebui să recurgă la totalizarea perioadelor de asigurare menționate la Articolul 9 din prezentul Acord, Instituția competentă a Părții respective acordă cuantumul prestației calculat exclusiv pe baza perioadelor de asigurare realizate în temeiul legislației pe care o aplică. Această dispoziție se aplică și în cazul în care persoana asigurată are dreptul, în raport cu cealaltă Parte, la o prestație calculată în conformitate cu Articolul 11 din prezentul Acord.

Articolul 11
Pensiile acordate în conformitate cu legislația celor două Părți, totalizare internațională și pro-rata

(1) În cazul în care un lucrător nu îndeplinește condițiile prevăzute de legislația unei Părți pentru a avea dreptul la prestații exclusiv pe baza perioadelor de asigurare și a perioadelor

echivalente realizate în temeiul legislației respective, Instituția competentă a Părții respective aplică dispozițiile Articolului 9 din prezentul Acord.

(2) În cazul în care legislația unei Părți condiționează acordarea prestațiilor de faptul că perioadele de asigurare au fost realizate într-o profesie supusă unui regim special, pentru a determina dreptul la aceste prestații, sunt totalizate numai perioadele realizate într-un regim echivalent al celeilalte Părți sau, în lipsa acestuia, în aceeași profesie sau ocupație chiar dacă în celălalt Stat nu există un regim special pentru profesia sau ocupația respectivă. În cazul în care totalizarea acestor perioade de asigurare nu permite dobândirea dreptului la prestații în temeiul regimului special, aceste perioade sunt utilizate pentru a determina dreptul la prestații în temeiul regimului general.

(3) Pentru a stabili prestațiile datorate în temeiul dispozițiilor Articolului 9 din prezentul Acord, Instituția competentă a fiecărei Părți procedează după cum urmează:
a. determină cuantumul teoretic al prestației la care persoana în cauză ar avea dreptul dacă toate perioadele de asigurare totalizate, ar fi fost realizate în conformitate cu legislația Statului său;
b. determină apoi cuantumul efectiv al prestației la care are dreptul persoana în cauză prin reducerea cuantumului teoretic menționat la litera a) din prezentul alineat pe baza raportului dintre perioadele de asigurare realizate în temeiul legislației pe care o aplică și perioadele de asigurare realizate în ambele Părți;
c. în cazul în care durata totală a perioadelor de asigurare realizate în conformitate cu legislația ambelor Părți depășește durata maximă cerută de legislația uneia dintre Părți pentru obținerea prestației integrale, Instituția competentă ia în considerare această durată maximă în locul duratei totale a perioadelor în cauză.

(4) În cazul în care legislația unei Părți prevede că prestațiile se calculează în funcție de cuantumul salariilor, veniturilor sau contribuțiilor lucrătorilor în cauză, Instituția competentă a Părții respective ia în considerare numai salariile sau veniturile primite sau contribuțiile plătite, în conformitate cu legislația pe care o aplică.

Articolul 12
Perioade de asigurare mai mici de un an

Fără a aduce atingere dispozițiilor Articolului 11 din prezentul Acord, în cazul în care durata totală a perioadelor de asigurare realizate în temeiul legislației unei Părți nu se ridică la cel puțin un an și în cazul în care, luând în considerare numai aceste perioade, lucrătorului în cauză nu-i revine nici un drept la prestații în temeiul acestei legislații, Instituția competentă a Părții respective nu este obligată să acorde prestații pentru aceste perioade. Cu toate acestea, aceste perioade de asigurare sunt luate în considerare de Instituția competentă a celeilalte Părți, atât în scopul dobândirii dreptului la prestații în temeiul legislației acestui Stat, cât și pentru calcularea acestora.

Articolul 13
Pensii în cazul în care persoana nu îndeplineşte simultan condiţiile prevăzute de legislaţiile celor două Părţi

În cazul în care un lucrător, chiar şi luând în considerare totalizarea perioadelor de asigurare menţionate la Articolul 9 din prezentul Acord, nu îndeplineşte în acelaşi timp condiţiile cerute de legislaţiile ambelor Părţi, dreptul său la pensie se stabileşte în raport cu fiecare dintre legislaţii, pe măsură ce aceste condiţii sunt îndeplinite.

Articolul 14
Dispoziţii speciale

În cazul în care legislaţia uneia dintre Părţi condiţionează acordarea prestaţiilor de condiţia ca lucrătorul să fie supus legislaţiei respective în momentul apariţiei riscului, această condiţie se consideră îndeplinită dacă, în momentul apariţiei riscului, lucrătorul este supus legislaţiei celeilalte Părţi sau poate revendica un drept la prestaţii în temeiul legislaţiei respective.

Articolul 15
Aranjament administrativ

Autorităţile competente ale Părţilor vor conveni asupra legislaţiei de punere în aplicare a prezentului Acord în cadrul unui Aranjament administrativ, care va intra în vigoare odată cu intrarea în vigoare a Acordului.

Articolul 16
Schimbul de informaţii

Autorităţile competente ale Părţilor se angajează să se informeze reciproc cu privire la:
a. toate măsurile luate pentru punerea în aplicare a prezentului Acord;
b. orice dificultăţi care pot apărea la nivel tehnic pentru punerea în aplicare a dispoziţiilor prezentului Acord;
c. orice modificări ale legislaţiei lor respective care afectează punerea în aplicare a prezentului Acord.

Articolul 17
Colaborare administrativă

(1) Autorităţile competente, Instituţiile competente şi Organismele de legătură ale Părţilor se angajează să îşi acorde reciproc asistenţă şi cooperare în aplicarea prezentului Acord. De asemenea, acestea pot recurge, atunci când este necesar, la mijloace de anchetă pe

teritoriul celeilalte Părți, prin intermediul autorităților diplomatice și consulare ale statului respectiv.

(2) Autoritățile competente, Instituțiile competente și Organismele de legătură italiene care cooperează la punerea în aplicare a prezentului Acord acționează în cadrul activităților lor instituționale, fără nici o taxă nouă sau suplimentară pentru finanțele publice, de asemenea, în mod specific îndeplinirea obligațiilor menționate în prezentul titlu.

(3) O Parte pune la dispoziția celeilalte Părți, în mod gratuit, documentația referitoare la controalele și examinările medicale deja dobândite cu privire la persoanele care își au reședința sau se află pe teritoriul celei din urmă Părți, în sensul prezentului Acord. Examenele și controalele medicale care sunt efectuate pentru aplicarea legislației uneia dintre Părți și care privesc persoane care au reședința sau se află pe teritoriul celeilalte Părți sunt dispuse de Instituția competentă de la locul de reședință sau de ședere, la cererea Instituției competente și pe cheltuiala acesteia. În Aranjamentul administrativ menționat la Articolul 15 din prezentul Acord se stabilesc dispozițiile privind rambursarea cheltuielilor. Cheltuielile pentru examinările și controalele medicale efectuate în interesul Instituțiilor competente ale ambelor Părți nu sunt rambursate.

Articolul 18
Asistență diplomatică și consulară

Autoritățile diplomatice și consulare ale fiecărei Părți se pot adresa direct Autorităților competente, Instituțiilor competente și Organismelor de legătură ale celeilalte Părți pentru a obține informații utile pentru protecția cetățenilor propriului Stat pe care îi consideră ca având drepturi în temeiul prezentului Acord și îi pot reprezenta fără un mandat special.

Articolul 19
Scutiri și recunoașterea certificatelor

(1) În cazul în care legislația unei Părți prevede scutirea de impozite, taxe și comisioane impuse pentru prezentarea documentației necesare pentru aplicarea prezentului Acord, această scutire se aplică și documentației prezentate pe teritoriul celeilalte Părți.

(2) Toate actele, documentele și alte înregistrări care trebuie prezentate pentru punerea în aplicare a prezentului Acord sunt scutite de legalizarea de către autoritățile diplomatice și consulare ale Părților.

(3) Certificatul, eliberat de Autoritățile competente, Instituțiile competente și Organismele de legătură ale unei Părți cu privire la autenticitatea unui certificat sau document este considerat valabil de Autoritățile competente, Instituțiile competente și Organismele de legătură corespunzătoare ale celeilalte Părți.

Articolul 20
Organisme de legătură

Pentru a facilita punerea în aplicare a prezentului Acord şi pentru a permite o legătură mai rapidă între Instituţiile competente ale Părţilor, Autorităţile competente desemnează Organisme de legătură.

Articolul 21
Cereri, declaraţii şi contestaţii

(1) Cererile, declaraţiile şi contestaţiile înaintate în punerea în aplicare a prezentului Acord unei Autorităţi competente, unei Instituţii competente sau unui Organism de legătură al unei Părţi sunt tratate ca cereri, declaraţii sau contestaţii înaintate Autorităţii competente, Instituţiei competente sau Organismului de legătură corespunzător al celeilalte Părţi.

(2) Contestaţiile care trebuie depuse într-un termen stabilit la o Autoritate competentă sau la o Instituţie competentă a unei Părţi sunt considerate a fi fost depuse în termen dacă aceste au fost depuse în acelaşi termen la o Autoritate competentă sau la o Instituţie competentă corespunzătoare a celeilalte Părţi. În acest caz, Autoritatea sau Instituţia competentă căreia i-au fost prezentate cererile, le transmite fără întârziere Autorităţii sau Instituţiei competente a celeilalte Părţi.

Articolul 22
Corespondenţă între Autorităţile competente,
Instituţiile competente şi Organismele de legătură

Autorităţile competente, Instituţiile competente şi Organismele de legătură ale Părţilor, pentru punerea în aplicare a prezentului Acord, corespondează direct între ele, cu angajaţii şi cu reprezentanţii acestora, redactând corespondenţa în limbile lor naţionale respective sau în limba engleză.

Articolul 23
Plata prestaţiilor

(1) Plata prestaţiilor către beneficiari se face în moneda naţională a Părţii care efectuează plata, în conformitate cu legislaţia pe care o aplică.

(2) Plata prestaţiilor către beneficiarii rezidenţi pe teritoriul celeilalte Părţi se efectuează în euro.

(3) În sensul alineatului (2) din prezentul Articol, cursurile de schimb de referinţă sunt
- pentru Italia, cele publicate de Banca Italiei în ziua plăţii;

- pentru Republica Moldova, cele publicate de Banca Națională a Moldovei în ziua plății.

Articolul 24
Recuperări

În cazul în care Instituția competentă a unei Părți a plătit o prestație care nu este datorată sau care depășește suma la care beneficiarul ar fi avut dreptul, aceasta poate solicita Instituției competente a celeilalte Părți să recupereze sumele plătite în mod necuvenit din arieratele oricărei pensii sau alte prestații pe care le-ar fi datorat beneficiarului. Instituția competentă a Părții responsabile de recuperare efectuează reținerea în condițiile și în limitele prevăzute pentru o astfel de compensare în conformitate cu legislația pe care o aplică. Sumele astfel reținute sunt transferate către Instituția competentă creditoare.

Articolul 25
Protecția datelor cu caracter personal

Orice date referitoare la persoane care, în vederea punerii în aplicare a prezentului Acord, sunt transmise de la o Parte la alta, sunt confidențiale și utilizate exclusiv în scopul stabilirii dreptului la prestații în temeiul prezentului Acord.
Toate schimburile de date între Părți sunt reglementate de dispozițiile Anexei 1 la prezentul Acord, este parte integrală al acestuia.

TITLUL IV
Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 26
Intrarea în vigoare

(1) Prezentul Acord intră în vigoare în prima zi a celei de-a doua luni următoare datei de primire a celei de-a doua dintre cele două notificări prin care Părțile își notifică reciproc finalizarea procedurilor interne respective pentru intrarea sa în vigoare. Odată cu intrarea în vigoare a prezentului Acord, intră în vigoare Aranjamentul administrativ menționat la Articolul 15 din prezentul Acord.

(2) Prezentul Acord rămâne în vigoare pe o perioadă nedeterminată și poate fi denunțat de oricare dintre Părți prin notificarea celeilalte Părți, prin canale diplomatice, a intenției sale de denunțare cu șase (6) luni înainte de data prevăzută a denunțării.

(3) În caz denunțării prezentului Acord:
a. drepturile dobândite de beneficiari sunt menținute în conformitate cu dispozițiile prezentului Acord;

b. toate procedurile în curs pentru recunoașterea drepturilor se încheie în conformitate cu dispozițiile prezentului Acord;

c. drepturile în curs de dobândire sunt recunoscute în conformitate cu acordurile ulterioare care urmează să fie încheiate între Părți.

(4) La data intrării în vigoare a prezentului Acord, Acordul dintre Republica Moldova și Republica Italiană privind securitatea socială, încheiat la Roma la 18 iunie 2021, încetează valabilitatea.

Articolul 27
Data intrării în vigoare

(1) Dispozițiile prezentului Acord se aplică cererilor de prestații depuse de la data intrării sale în vigoare.

(2) În sensul prezentului Acord, se iau în considerare și perioadele de asigurare încheiate înainte de intrarea sa în vigoare.

(3) Prezentul Acord nu dă dreptul la prestații pentru perioadele anterioare intrării sale în vigoare.

(4) Un drept la prestații este dobândit în temeiul prezentului Acord chiar dacă se referă la un eveniment asigurat care a avut loc înainte de data intrării sale în vigoare.

Articolul 28
Soluționarea diferendelor

Orice diverend privind interpretarea și/sau punerea în aplicare a prezentului Acord se soluționează pe cale amiabilă prin consultări și negocieri directe între Părți.

Articolul 29
Amendamente

Părțile pot modifica prezentul Acord în scris, de comun acord. Acordul de modificare intră în vigoare în conformitate cu aceleași proceduri ca cele prevăzute la Articolul 26 alineatul (1).

Întocmit la 31 octombrie 2024, la Roma, în două exemplare originale, fiecare în limbile română și italiană, toate textele fiind egal autentice.

Pentru
Republica Moldova

Pentru
Republica Italiană

Marina Elvira Calderone

Anexa 1

Regulamentul privind transmiterea datelor cu caracter personal între Instituțiile competente indicate la art. 1 al Acordului dintre Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității sociale

Luând în considerare litera (a), alin. (2), articolul 46 al Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului european și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, precum și libera circulație a acestor date și care abrogă Directiva 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) și alin. (7), articolul 32 al Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal al Republicii Moldova.

Fiecare "Instituție competentă" a uneia dintre Părți (în continuare Instituție), indicate la articolul 1 al Acordului dintre Republica Moldova și Republica Italiană în domeniul securității sociale (în continuare Acord), va aplica garanțiile specificate în Clauzele prezentei anexe pentru transmiterea datelor cu caracter personal în adresa unei Instituții competente a celeilalte Părți. Aceste garanții sunt obligatorii pentru Părți și prevalează asupra obligațiilor contradictorii existente în regulamentele respective.

I. Definiții

În sensul acestor Clauze, următorii termeni se definesc după cum urmează:

(a) **"date cu caracter personal"** - orice informație privind o persoană fizică identificată sau identificabilă ("Persoană interesată") conform Acordului. Se consideră identificabilă persoana fizică care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare, un identificator în rețea sau la unul sau mai multe elemente caracteristice pentru identitatea sa fizică, fiziologică, genetică, psihică, economică, culturală sau socială.

(b) **"date speciale"** – datele cu caracter personal care dezvăluie originea rasială sau etnică, opiniile politice, convingerile religioase sau filozofice, apartenența la sindicate, datele genetice sau biometrice destinate pentru identificarea univocă a unei persoane fizice, precum și datele privind sănătatea, viața sexuală sau orientarea sexuală a persoanei.

(c) **"date penale"** – datele cu caracter personal referitoare la condamnări penale sau infracțiuni sau măsurile de securitate conexe.

(d) **"date comune"** – datele cu caracter personal care nu sunt speciale sau penale.

(e) **„prelucrare"** – orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal, cu sau fără ajutorul proceselor automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, comunicarea prin transmitere, diseminare sau orice altă formă de punere la dispoziție, confruntarea sau interconexiunea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea.

(f) **"transfer"** – transmiterea datelor cu caracter personal de la o Instituție a unei Părți către o Instituție a celeilalte Părți.

(g) **"comunicare ulterioară"** – transmiterea datelor cu caracter personal de la o Instituție receptoare către o parte terță din aceiași țară.
(h) **"transfer ulterior"** – transmiterea de către Părți a datelor cu caracter personal de la o Instituție receptoare către o parte terță într-o țară diferită de Părți.
(i) **"creare de profiluri"** – orice formă de prelucrare automată a datelor cu caracter personal care constă în utilizarea datelor cu caracter personal pentru a evalua anumite aspecte personale referitoare la o persoană fizică.
(j) **"încălcarea securității datelor cu caracter personal"** – încălcarea securității care duce, în mod accidental sau ilegal, la distrugerea, pierderea, modificarea, divulgarea neautorizată sau la accesul la datele cu caracter personal transmise, stocate sau deja prelucrate.
(k) **"cerințele legale aplicabile"** – cadrul normativ în vigoare aplicabil față de fiecare Instituție, inclusiv normele privind protecția datelor cu caracter personal.
(l) ***"secretul de serviciu"***: obligația generală prevăzută de lege, valabilă pentru ambele Instituții, de a nu divulga informații ce nu țin de interesul public, obținute în timpul exercitării propriilor funcții instituționale.
(m) **"drepturile Persoanei interesate"**:
i. ***"dreptul de a obține informații"*** - dreptul unei Persoane interesate de a obține informații cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal care o privesc în formă concisă, transparentă, inteligibilă și ușor accesibilă;
ii. ***"dreptul de acces"*** - dreptul unei persoane interesate de a obține confirmarea faptului că este sau nu în curs de efectuare prelucrarea datelor cu caracter personal care îl privesc, și în acest caz, să obțină accesul la propriile sale date cu caracter personal și la caracteristicile prelucrării în curs de efectuare;
iii. ***"dreptul la rectificare"*** - dreptul unei persoane interesate de a obține rectificarea sau integrarea datelor cu caracter personal inexacte care o privesc, fără întârziere nejustificată;
iv. ***"dreptul la ștergerea datelor"*** - dreptul unei persoanei interesate de a obține ștergerea propriilor date cu caracter personal, atunci când acestea nu mai sunt necesare pentru unul sau mai multe scopuri pentru care au fost colectate sau prelucrate sau atunci când datele au fost culese sau prelucrate în mod ilegal față de prezentele Clauze și cerințele legale aplicabile;
v. ***"dreptul la opoziție"*** - dreptul unei Persoane interesate de a se opune în orice moment, din motive legate de situația sa particulară, prelucrării datelor cu caracter personal care îl privesc, cu excepția cazurilor în care există motive legitime imperioase pentru prelucrarea datelor cu caracter personal care prevalează asupra intereselor înaintate de Persoana interesată, printre care constatarea, exercitarea sau apărarea unui drept în instanța de judecată;
vi. ***"dreptul la restricționarea prelucrării"*** - dreptul unei Persoane interesate la restricționarea prelucrării propriilor date cu caracter personal atunci când acestea sunt inexacte, prelucrarea este ilegală, o instituție nu mai are nevoie de datele cu caracter

personal pentru scopurile pentru care au fost colectate sau Persoana interesată se află în așteptarea evaluării cererii de exercitare a dreptului la opoziție;

vii. "***dreptul de a nu fi supus unor decizii automatizate, inclusiv crearea de profiluri***" - dreptul unei Persoane interesate de a nu fi supus unor decizii bazate exclusiv pe prelucrarea automată a datelor, inclusiv crearea de profiluri, care produce efecte juridice care o privesc sau care afectează în mod similar într-o măsură semnificativă persoana sa.

II. Domeniul de aplicare

Prezentele Clauze se aplică categoriilor de persoane fizice citate la articolul 3 al Acordului cu referire la prelucrarea tuturor datelor cu caracter personal necesare pentru a asigura acordarea prestațiilor enumerate la art. 2 al Acordului vizat.

III. Garanții pentru protecția datelor cu caracter personal

1. Limitarea scopurilor

Instituțiile urmăresc scopul de constatare a dreptului la prestațiile de securitate socială indicate la articolul 2 al Acordului și efectuarea plăților acestor prestații. Datele cu caracter personal vor fi transmise între Instituții în scopul exclusiv de a atinge aceste finalități. Instituțiile nu vor efectua comunicări sau transferuri ulterioare de date cu caracter personal pentru alte scopuri decât cele indicate mai sus, având grijă să obțină garanțiile necesare pentru ca prelucrările ulterioare să fie limitate la aceste scopuri, ținând cont de cele indicate la punctul III.6.

2. Proporționalitatea si calitatea datelor

Instituția transmițătoare va trimite exclusiv date cu caracter personal adecvate, pertinente și limitate la cele necesare pentru scopurile pentru care sunt transmise și ulterior prelucrate. Transferul datelor speciale sau penale este admis doar dacă se dovedesc a fi strict indispensabile pentru urmărirea scopurilor Acordului.

Instituția transmițătoare va asigura că, din câte cunoaște, datele cu caracter personal pe care le transferă sunt exacte și, dacă va fi necesar, actualizate. În cazul în care una dintre Instituții va afla că datele cu caracter personal pe care le-a transmis celeilalte Instituții sunt inexacte, va informa Instituția receptoare, care va efectua corectările de rigoare.

3. Transparența

Fiecare Instituție va oferi o notă informativă Persoanelor interesate cu privire la:

(a) identitatea și datele de contact ale Titularului prelucrării datelor și, acolo unde este prezent, ale Responsabilului cu protecția datelor;

(b) scopurile, baza juridică și modalitățile de prelucrare a datelor cu caracter personal, inclusiv perioada lor de stocare;

(c) destinatarii cărora le pot fi trimise datele indicate mai sus, sub formă de comunicare sau transfer ulterior, având grijă să precizeze garanțiile prevăzute și motivele transmiterii;

(d) drepturile Persoanelor interesate în conformitate cu prezentele Clauze și cerințele legale aplicabile, inclusiv modalitățile de exercitare a acestor drepturi;

(e) informațiile despre eventualele întârzieri sau restricții aplicabile cu privire la exercitarea acestor drepturi;

(f) contactele pentru înaintarea controverselor sau a reclamației.

Fiecare Instituție va plasa respectiva notă informativă pe propria pagină web împreună cu Acordul. De asemenea, o copie a acestei note informative va fi inclusă în comunicările individuale cu Persoanele interesate, împreună cu trimiterile la site-ul respectiv.

4. Securitate și confidențialitate

Fiecare Instituție va pune în aplicare măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru a proteja datele cu caracter personal primite în urma accesării accidentale sau ilegale, distrugerii, pierderii, alterării sau divulgării neautorizate. Măsurile în cauză vor cuprinde măsuri administrative, tehnice și fizice de securitate adecvate. Aceste măsuri trebuie să cuprindă clasificarea datelor cu caracter personal în date comune, speciale și penale, limitarea subiecților autorizați să acceadă la datele cu caracter personal, arhivarea în condiții de siguranță a datelor cu caracter personal, în funcție de tipul lor, precum și adoptarea politicilor menite să asigurare că datele cu caracter personal vor fi păstrate în condiții de siguranță și confidențialitate, inclusiv prin recurgerea la tehnici de „pseudonimizare" sau de criptare. Pentru gestionarea datelor speciale și penale vor fi adoptate măsuri de securitate mai riguroase, care să prevadă printre altele, accese cu un grad sporit de selectivitate și formarea specializată a angajaților.

În cazul în care Instituția receptoare va afla de o încălcare a securității datelor cu caracter personal, aceasta va informa Instituția transmițătoare în decurs de 48 ore și va adopta măsurile rezonabile și adecvate pentru remedierea și minimizarea efectelor negative pentru Persoanele interesate, inclusiv informarea acestora, fără întârziere nejustificată, privind încălcarea comisă, atunci când această încălcare ar putea comporta un risc sporit pentru drepturile și libertățile lor.

5. Modalitățile de exercitare a drepturilor

Fiecare Instituție va adopta măsuri corespunzătoare astfel încât, la solicitarea Persoanei interesate, să poată:

(1) confirma dacă prelucrează sau nu date cu caracter personal care o privesc și, în caz afirmativ, să ofere acces la aceste date, precum și să furnizeze informații cu privire la prelucrarea acestora, inclusiv privind finalitățile prelucrării, categoriile de date considerate, originea și destinatarii datelor, perioada de stocare prevăzută și posibilitățile de înaintare a plângerilor și recursurilor;

(2) să identifice toate datele cu caracter personal ale solicitantului care a transferat datele unei alte Instituții în conformitate cu prezentele Clauze;

(3) să furnizeze informații generale, inclusiv despre propriul site, în privința garanțiilor aplicabile transferurilor de date către o altă Instituție.

Fiecare Instituție va da curs, în mod rezonabil și în timp util, oricărei cereri a unei Persoane interesate privind rectificarea, ștergerea, restricționarea prelucrării sau opoziția la prelucrarea propriilor date cu caracter personal sau exercitarea dreptului de a nu fi supus unor decizii automatizate. Adresele poștei obișnuite sau electronice pentru expedierea cererilor menționate anterior vor fi indicate în nota informativă generală destinate Persoanelor interesate, specificate la punctul III.3. privind transparența. O

Instituție poate adopta măsuri adecvate, cum ar fi perceperea unei taxe rezonabile pentru acoperirea costurilor administrative ale cererii sau refuzul de a da curs cererii, dacă aceasta se dovedește a fi vădit nefondată sau excesivă.

Fiecare Instituție poate recurge la proceduri automatizate pentru a-și urmări mai eficient propriile scopuri, cu condiția de a explica motivele și de a furniza explicații semnificative cu privire la logica utilizată. În acest caz trebuie obținut consimțământul prealabil și explicit al Persoanelor interesate sau să li se recunoască acestora dreptul de a nu fi supuși unui proces decizional automatizat. În orice caz, Persoanele interesate au dreptul de a solicita corectarea informațiilor incorecte sau incomplete ce le privesc și de a cere revizuirea unei decizii automatizate prin intermediul unei intervenții umane.

Drepturile Persoanelor interesate pot fi limitate, într-o măsura necesară și proporțională într-o societate democratică, pentru a proteja obiective importante de interes public recunoscute de către Părți, în spiritul reciprocității propriu cooperării internaționale. Acest domeniu include protejarea drepturilor și libertăților altora, securitatea națională, apărarea, prevenirea, investigarea, constatarea și urmărirea penală a infracțiunilor, precum și îndeplinirea unei funcții de control, de inspecție sau de reglementare legată, chiar și ocazional, de activitățile executive și de supraveghere a Instituțiilor, care activează în domeniul exercitării puterilor publice cu care sunt investite. Limitările menționate anterior, ce urmează a fi reglementate prin lege, pot rămâne în vigoare doar până când va persistă motivul care le-a determinat.

6. Comunicarea și transferul ulterior de date cu caracter personal

6.1 Comunicarea și transferul ulterior de date cu caracter personal

O Instituție receptoare va putea efectua comunicarea ulterioară a datelor cu caracter personal către o parte terță doar cu autorizarea scrisă din partea Instituției transmițătoare cu condiția ca partea terță să ofere aceleași garanții prevăzute de prezentele Clauze. În cererea de autorizare scrisă, Instituția receptoare va trebui să furnizeze informații suficiente privind tipurile de date pe care intenționează să le comunice, partea terță receptoare, precum și informații cu privire la baza juridică, motivele și scopurile comunicării.

O Instituție receptoare va putea, în mod excepțional, să divulge ulterior datele cu caracter personal unei terțe părți, fără autorizarea prealabilă din partea Instituției transmițătoare, doar dacă se va dovedi necesar pentru cel puțin unul din următoarele motive:

- apărarea intereselor vitale ale unei Persoane interesate sau ale unei alte persoane fizice;
- constatarea, exercitarea sau apărarea unui drept în context administrativ sau judiciar;
- desfășurarea unei anchete sau a unei acțiuni penale legate nemijlocit de activitățile pentru care au fost transmise datele cu caracter personal.

În aceste cazuri, Instituția receptoare va informa în prealabil Instituția transmițătoare cu privire la comunicarea ulterioară, furnizând detalii privind datele solicitate, organul solicitant și baza juridică relevantă. În cazul în care informarea în prealabil intră în

conflict cu o obligație de confidențialitate, cum ar fi în cazul anchetelor în curs de desfășurare, Instituția receptoare va trebui să informeze Instituția transmițătoare cu privire la comunicarea ulterioară efectuată, cât mai curând posibil. În cazurile menționate anterior, Instituția transmițătoare va trebui să țină cunoștință de respectivele notificări și să le comunice propriei sale Autorități de control, indicate la punctul III.8., la solicitarea acesteia. Instituția receptoare va depune eforturi pentru a limita divulgarea ulterioară, fără autorizarea prealabilă, a datelor cu caracter personal primite în temeiul acestor Clauze, în special prin invocarea tuturor derogărilor și restricțiilor aplicabile.

6.2 Transferul ulterior de date cu caracter personal

O instituție receptoare va putea efectua transferul ulterior de date cu caracter personal către o parte terță doar cu autorizarea scrisă din partea Instituției transmițătoare, cu condiția ca partea terță să ofere aceleași garanții prevăzute de prezentele Clauze. În cererea de autorizare scrisă, Instituția receptoare va trebui să furnizeze informații suficiente privind tipurile de date pe care intenționează să le comunice, partea terță receptoare, precum și informații cu privire la baza juridică, motivele și scopurile transferului ulterior.

7. Durata de stocare a datelor

Instituțiile vor stoca datele cu caracter personal pe perioada de timp prevăzută de cerințele legale aplicabile, ce vor trebui să prevadă o perioadă de timp care să nu depășească durata necesară și proporțională într-o societate democratică pentru scopurile pentru care sunt prelucrate aceste datele.

8. Tutela administrativă și protecția juridică

Dacă o Persoană interesată consideră că o Instituție nu a respectat garanțiile prevăzute în prezentele Clauze sau că datele sale cu caracter personal au fost supuse prelucrării ilegale, ea are dreptul să depună o reclamație la o Autoritate de control independentă și un recurs la o Autoritate judecătorească, în conformitate cu cerințele legale aplicabile în jurisdicția căreia a avut loc presupusa încălcare[1]. Persoana interesată are de asemenea, dreptul la recuperarea daunelor cauzate.

---

1 În Italia Autoritatea de control independentă conform art. 77 RGPD (UE) 2016/679, este Garantul pentru protecția datelor cu caracter personal, activitatea căreia este reglementată de art. 140-bis și cele ce urmează ale Codului în materie di protecție a datelor cu caracter personal (D. legislativ nr. 196/2003 și ulterioarele modificări și completări.). La fel, cu referire la Italia, Autoritatea judiciară competentă conform art. 79 RGPD, este Autoritatea judiciară ordinară, așa cum este prevăzut de art. 152 al Codului menționat.

În Republica Moldova, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, conform art. 19 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, este Organul de control al prelucrării de date cu caracter personal, activitatea căruia este reglementată de Capitolul IV din Legea menționată.

În conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, orice persoană care a suferit un prejudiciu în urma unei prelucrări de date cu caracter personal efectuată ilegal sau căreia i-au fost încălcate drepturile și interesele personale garantate de prezenta lege, are dreptul de a sesiza instanța de judecată pentru repararea prejudiciilor materiale și morale.

În cazul unei controverse sau a unei reclamații înaintate de o Persoană interesată față de Instituția transmițătoare, Instituția receptoare sau față de ambele Instituții, cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal ale Persoanei interesate, Instituțiile se vor informa reciproc despre aceste controversii sau reclamații și vor depune eforturi pentru a soluționa controversa sau reclamația pe cale amiabilă și în timp util.

În cazul în care o Persoană interesată va înainta obiecții, iar Instituția transmițătoare va considera că Instituția receptoare nu a acționat în conformitate cu garanțiile prevăzute în aceste Clauze, Instituția transmițătoare va suspenda transferul de date cu caracter personal către Instituția receptoare, până când nu va considera că aceasta din urmă a soluționat problema în mod satisfăcător. Instituția transmițătoare va informa Persoana interesată, precum și propria Autoritate de control, cu privire la evoluția chestiunii în cauză.

IV. Supraveghere

1. Supravegherea externă asupra aplicării corecte a prezentelor Clauze este asigurată de Autoritățile de control independente menționate la punctul III.8.

2. Fiecare Instituție va efectua verificări periodice ale propriilor politici și proceduri în aplicarea acestor Clauze și a eficienței acestora. În cazul unei cereri întemeiate, parvenite din partea unei Instituții, Instituția interpelată își va revizui propriile politici și proceduri de prelucrare a datelor cu caracter personal, în vederea constatării și confirmării punerii eficiente în aplicare a garanțiilor prevăzute în aceste Clauze. Rezultatele revizuirii vor fi comunicate Instituției care a solicitat reexaminarea.

3. În cazul în care o Instituție receptoare nu este în măsură, din oricare motiv, să pună în aplicare în mod eficient garanțiile prevăzute în aceste Clauze, ia va informa, fără întârziere, Instituția transmițătoare, caz în care aceasta din urmă va suspenda temporar transferul datelor cu caracter personal către Instituția receptoare, până când aceasta din urmă nu va confirma că este din nou în stare să acționeze în conformitate cu garanțiile numite anterior. În acest sens, Instituția receptoare și cea transmițătoare își vor informa respectivele Autorități de control.

4. În cazul în care o Instituție transmițătoare va considera că o Instituție receptoare nu a acționat în conformitate cu garanțiile prevăzute în aceste Clauze, Instituția transmițătoare va suspenda transferul de date cu caracter personal către Instituția receptoare, până când nu va considera că aceasta din urmă a soluționat problema în mod satisfăcător. În acest sens, Instituția transmițătoare își va informa propria Autoritate de control.

V. Revizuirea Clauzelor

1. Părțile se pot consulta pentru a revizui termenii prezentelor Clauze în cazul modificărilor esențiale a cerințelor legale aplicabile.
2. Toate datele cu caracter personal deja transferate în temeiul acestor Clauze vor continua să fie prelucrate, prin aplicarea garanțiilor prevăzute de acestea.